

LIBER AMICORUM WILFRIED RAUWS

Liber amicorum Wilfried Rauws

Werk opgedragen aan een
onvolprezen jurist

Koen NEVENS
Kristof SALOMEZ
Evelien TIMBERMONT
Guido VAN LIMBERGHEN
(eds.)

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Liber amicorum Wilfried Rauws. Werk opgedragen aan een onvolprezen jurist
Koen Nevens, Kristof Salomez, Evelien Timbermont en Guido Van Limberghen
(eds.)

© 2021 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1418-3

D/2021/7849/162

NUR 825

Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV

Lay-out: Crius Group, Hulshout

Omslagontwerp: Danny Juchtman / www.dsigngraphics.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

Dit huldeboek eert em. prof. dr. Wilfried RAUWS naar aanleiding van zijn verplichte opruststelling, in academische kringen beter bekend als het ‘emeritaat’. Het huldeboek draagt de weloverwogen titel *Liber amicorum Wilfried Rauws. Werk opgedragen aan een onvolprezen jurist*. Onvolprezen – een woord waarmee Wilfried geregeld zijn waardering uitdrukte voor anderen – is immers een adjectief dat ook op hem van toepassing is. Het past niet alleen bij zijn werk, maar ook bij zijn persoon. Werk – niet alleen als werkstuk dat de bijdragen van zovele vrienden van Wilfried bundelt – maar ook in de betekenis van, naar wij durven vermoeden, voldoening schenkend leeswerk dat nu op de plank van Wilfried komt te liggen.

Wilfried kan bogen op een rijkgevulde en veelzijdige carrière. Een academische loopbaan was de rode draad, maar heeft er niet aan in de weg gestaan dat hij ook vele jaren actief is geweest als advocaat aan de balie van Antwerpen en later als plaatsvervangend rechter in de arbeidsrechtbank van Antwerpen. Vervolgens ging hij als plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep van Antwerpen aan de slag, een functie die hij tot op heden nog steeds met veel plezier en inzet vervult. Wilfried was en is met andere woorden op vele terreinen actief. Dat is ook wat hem typeert: een brede interesse in het (sociaal) recht en een uitmuntende kennis ervan. Ondertussen verloor hij nooit de vele andere facetten van het leven uit het oog. Wilfried was er zich immers steeds van bewust dat het leven meer te bieden heeft dan de theorie en de praktijk van het recht. Wilfried had niet alleen een rijkgevulde carrière, maar heeft vooral ook een warme persoonlijkheid. We hoefden als editors van dit boek dan ook weinig overtuigingskracht aan de dag te leggen om een groot aantal van zijn collegae bereid te vinden een bijdrage te schrijven voor dit *Festschrift*. De gezamenlijke inspanningen van de auteurs hebben het mogelijk gemaakt dat we hem dit fraaie *Liber amicorum* kunnen aanbieden.

Tijdens de totstandkoming van dit werk hadden wij gesprekken met verscheidene auteurs die het woord nemen in dit werk. We konden er alleen maar uit afleiden dat Wilfried zowel binnen de Belgische landsgrenzen als erbuiten op een zeer hoge waardering kan rekenen. De bijdragen in dit boek stralen dit ook uit. Wilfried imponeerde met zijn enorme kennis, zijn inzet, zijn werkijsver en zijn nauwgezetheid. Maar ook zijn gevoel voor humor en zijn oog voor de mens achter de academicus maakten van hem een zeer geliefd persoon. Soms streng en kritisch, steeds sympathiek en goedlachs.

Wilfried trok deze lijn ook resoluut door naar de talloze studenten die hij heeft onderwezen. Hij combineerde uitstekende pedagogische kwaliteiten met passie en begeestering voor de materie die hij onderwees. Hij deelde zijn praktijkervaring met veel plezier en voegde hier en daar een kwinkslag toe. Ook de (voormalige) studenten die we spraken zijn hem zeer erkentelijk.

Drie editors hebben het voorrecht genoten onder Wilfrieds vleugels te mogen promoveren. Keer op keer ontpopte Wilfried zich tot een geweldige motivator. Waar nodig stuurde hij met zachte hand bij. Tegelijk bood hij hen en alle andere collegae steeds een luisterend oor aan en stond hij altijd paraat als klankbord.

De buitengewone manier waarop Wilfried met het recht weet om te gaan, vormt voor velen een bron van inspiratie. Tijdens een onnoemelijk aantal voordrachten en in talloze hoogstaande wetenschappelijke publicaties heeft hij op voortreffelijke wijze zijn brede en diepgaande kennis van het recht geëtaleerd. Met zijn praktijkgerichte inzichten die hij naadloos aan de theorie koppelde, droeg hij bij aan de rechtsvorming. Hij overtuigde menigeen met zijn kritische, minutieus uitgedokterde doctrinale en positiefrechtelijke argumenten.

Wilfried zal in academische kringen gemist worden. Dat blijkt uit de vele persoonlijke getuigenissen in dit *Liber amicorum*. Verschillende auteurs drukken de wens uit nog lang te mogen genieten van zijn erudiet vakmanschap. Sommigen geven zelfs grif toe vereenzaming te vrezen. We kunnen iedereen geruststellen: Wilfried is niet van plan plotsklaps van het academische toneel te verdwijnen. Ter illustratie, hij ging recent het engagement aan om het hoofdredacteurschap van een prestigieus juridisch tijdschrift op zich te nemen.

Tegelijk wensen we Wilfried en zijn naasten, in het bijzonder zijn lieve echtgenote Linda, een minder drukke agenda toe, althans op professioneel gebied. Opera en poëzie zullen nu meer op de voorgrond kunnen treden. Wie weet kan er op de dagorde ook nog een plaatsje worden voorbehouden voor de oudste Belgische professionele voetbalclub.

Wij wensen u allen veel leesplezier toe. We zijn ervan overtuigd dat de vele interessante bijdragen in dit *Liber amicorum* hiervoor garant staan.

Koen NEVENS, Kristof SALOMEZ, Evelien TIMBERMONT
en Guido VAN LIMBERGHEN

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
<i>Curriculum vitae</i>	xv
1. KWALIFICATIEVRAAGSTUKKEN	1
<i>Du contrat social</i> gelezen als <i>Over de arbeidsovereenkomst</i> – Een fumistische oefening	
Willy VAN EECKHOUTTE	3
De wisselwerking van een bestuursmandaat in het vernieuwde vennoot- schapsrecht en het sociaal recht	
Koen BYTTEBIER en Tom WERA	15
In hoeverre herijkte Wilfried Rauws met het Voorstel van nieuwe arbeidsovereenkomstenwet het onderscheid arbeiders-bedienden?	
Lieven LENAERTS	31
De dood van een handelsreiziger	
Herman BUYSENS	43
Partijbedoeling uit de gratie? Een reflectie op het kwalificatievraagstuk in het arbeidsrecht	
Saskia KLOSSE	57
Na de Bijkuswet: is het voor de wetgever nog mogelijk om atypische arbeidsrelaties in te voeren?	
Véronique PERTRY, Eleni DE BECKER en François-Xavier GAUDISSERT ..	69
The Concept of Employee and Digital Platforms: An Approach from the Spanish Experience	
Joaquín GARCÍA MURCIA, Iván Antonio RODRÍGUEZ CARDO en Diego ÁLVAREZ ALONSO	85
Platform Work and the European Court of Justice: Where Do We Go from Here?	
Martin GRUBER-RISAK	99

Economically Dependent Workers in Portuguese Law	
José João ABRANTES	109
2. ARBEIDSVoorwaarden en -omstandigheden.....	123
Geen woorden maar daden. De uitvoering van de arbeidsovereenkomst als bewijs van de bedongen arbeid	
Ilse VAN PUYVELDE	125
Recente rechtspraak inzake de contractuele en de buitencontractuele aansprakelijkheid van de werknemer en van de werkgever voor de onrechtmatige daden van de werknemer	
Aloïs VAN OEVELEN.....	135
Tijd om arbeidstijd te registreren? Draait het Hof van Justitie de klok terug?	
Pieter SICHEN.....	143
Enkele juridische vragen bij de toekenning van premies, bonussen en incentives	
Daniel RYCKX.....	157
Dividend versus loon – Dividend en winstpremie	
Yves STOX	171
Het loonoffer: een redelijke wijziging van arbeidsvoorwaarden in tijden van een pandemie?	
Nicola GUNDT.....	187
Telewerken voor, tijdens en na COVID-19. Een analyse van welzijn op het werk in de publieke en de privésector	
Alexander DE BECKER.....	197
Privacy 4.0 in de arbeidsrelatie: arbeidsverhoudingen zijn menselijke verhoudingen	
Frank HENDRICKX.....	207
De nieuwe Europese richtlijn ter bescherming van klokkenluiders	
Stephanie VELKENEERS.....	219
Reconciliation of Paid Work and Family Responsibilities in International, EU and Turkish Law	
Kadriye BAKIRCI.....	235

Gender Equality in Employment According to Albanian Legislation and Its Approach to European Law	
Eneida SEMA	253
Acquiring and Enhancing Professional Qualification under the Employment Relationship	
Krassimira SREDKOVA en Albena VELIKOVA-STOYANOVA.	261
3. EINDE VAN DE ARBEIDSOVEREENKOMST	273
Civielrechtelijke beëindigingswijzen van de arbeidsovereenkomst: de (buiten)gerechtelijke ontbinding onder de loep	
Evelien TIMBERMONT	275
Discriminatie op grond van huidige of toekomstige gezondheidstoestand: niet bij arbeidsongeschiktheid	
Henri FUNCK.	287
Wordt Wilfried gediscrimineerd? Over het einde van de loopbaan als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd	
Bert CROIMANS, Petra FOUBERT en Johan PEETERS.	303
De berekening van de opzeggingstermijn bij de beëindiging van de arbeidsovereenkomst na een overgang van onderneming in het kader van Cao nr. 32bis NAR	
Peter DUFAX	317
“Een ontslag in een collectief ontslag is niet noodzakelijk een ontslag ...”	
Chris ENGELS	329
La pluralité de cessionnaires en cas de transfert d’entreprises	
Fabienne KÉFER en Jacques CLESSE	347
Zorgt corona voor een – tijdelijke? – ommekeer in het collectief ontslagrecht? De impact van de COVID-19-pandemie op het collectief ontslagrecht in België	
Evelien JAMAELS en Stefanie TACK	359
Dismissal as <i>Ultima Ratio</i> in the Case-Law of European Supranational Courts	
Ivana GRGUREV	367
The Recent Developments of the Law of Dismissal in Greece	
Costas PAPADIMITRIOU.	377

4. WELZIJN EN VEILIGHEID OP HET WERK	387
Vergoeding voor beroepsziekten in Nederland: leren van Rauws	
Michael FAURE	389
COVID-19: ook een professioneel risico?	
Chris PERSYN	403
COVID-19 and its Impact on Labour Relations in North Macedonia. A Critical Review of Measures Used to Protect Workers during the Pandemic	
Todor KALAMATIEV en Aleksandar RISTOVSKI	417
Veiligheid en gezondheid van de werknemers versus veiligheid en gezondheid van de patiënten. Een benadering van de verhouding tussen Welzijnswet en Kwaliteitswet	
Valerie FLOHIMONT en Mieke CANNIE	431
Veiligheid en vrijheid in de zorg. Tussen arbeids- en welzijnsrecht	
Tim OPGENHAFFEN	445
De mist rond de hiërarchische lijn ... is de rook om je hoofd nu verdwenen?	
Anne VAN REGENMORTEL	457
Naar een (grond)recht op disconnectie van het werk onder impuls van de EU?	
Kelly REYNIERS	471
5. COLLECTIEF ARBEIDSRECHT	485
“Gansch het raderwerk staat stil, als uw machtige arm het wil”. Reflec- ties over de politieke staking	
Patrick HUMBLET	487
Werkstakingen in de Belgische kunst: de verbeelding aan de macht!	
Filip DORSSEMONT	497
Wegblokkades en het recht op collectieve actie. Het belang van de pro- portionaliteit van de strafrechtelijke veroordeling wegens de kwaadwil- lige belemmering van het verkeer	
Pieter PECINOVSKY	529
Het stakingsrecht en de beperkingen eraan: mogelijkheden en grenzen voor de wetgever	
Véronique PERTRY, Eleni DE BECKER en François-Xavier GAUDISSERT ..	545

The Proposal for a Directive on Adequate Minimum Wages in the European Union: Social Partners' Autonomy and the Role of the State	
Bernd WAAS	573
Recent Challenges to Collective Bargaining in Romania	
Raluca DIMITRIU	583
Enforcing Collective Agreements in Iceland	
Leifur GUNNARSSON	595
Informatie en raadpleging in het Wetboek van economisch recht	
Johan KERREMANS	605
6. SOCIALE ZEKERHEID	619
Zelfstandigen in bijberoep: op de schop ermee!	
Guido VAN LIMBERGHEN	621
Loonoptimalisatie ondermijnt de sociale zekerheid	
Yves STEVENS en Johan PUT	633
Eén voorbeeld van een ambtenarenrustpensioen: dossier 56.06.27-XXX.XX	
Ria JANVIER en Inger DE WILDE	651
Heeft Wilfried Rauws recht op pensioen?	
Jef VAN LANGENDONCK	663
Mag een openbare werkgever een aanvullend pensioen toekennen aan zijn contractuele personeelsleden? Een controversiële vraag tot het arrest nr. 113/2020 van 31 augustus 2020 van het Grondwettelijk Hof	
Florence DELOGNE	671
Het echtscheidingspensioen als publiekrechtelijke dekking van het echtscheidingsrisico in vraag gesteld	
Elisabeth ALOFS	683
7. SOCIAAL HANDHAVINGS- EN PROCESRECHT	695
Schijnbewegingen in het sociaal recht. Enkele beschouwingen over feit, fictie, waarheid en leugen in het vakgebied	
Koen NEVENS	697
Is een “bewoonde ruimte” een “woning”? Over de betredingsbevoegdheid van sociaal inspecteurs	
Filiep DERUYCK en Frauke DE WAEL	733

Des potentialités en droit social de l'article 8.4, alinéa 5 du nouveau Code civil	
Steve GILSON.....	749
Is procederen voor de arbeidsgerechten (te) duur geworden?	
Dirk TORFS	763
Nood aan een <i>class action</i> in het Belgische sociaal recht?	
Jennifer GRANADO ARANZANA.....	777
Wordt “gebaren van krommenaaas” gedurende de uitoefening van het georganiseerd administratief beroep verheven tot kunstvorm?	
Frederic EGGERMONT	793
8. GRENDOERSCHRIJDENDE TEWERKSTELLING.....	805
Arbeidsmobiliteit in de Europese Unie: vrijheid zonder blijheid?	
Herwig VERSCHUEREN	807
The Duties of Employers Posting Workers to Poland in the Framework of the Provision of Services within the European Union	
Leszek MITRUS	819
Artiesten: de proeftuin van de internationaal mobiele persoon	
Yves JORENS.....	829
9. VARIA	841
Hefboom naar sociale hervormingen? Bekwaamheidskiesrecht als surrogaat voor algemeen stemrecht, 1883-1893	
Frederik DHONDT	843
Economische en sociale grondrechten: kritische overwegingen bij artikel 23 van de Grondwet een kwarteeuw later	
Maxime STROOBANT	859
Arbeidsnormen in het internationaal economisch recht. Symboliek van de kunst en gemakzucht van de consensus	
Kim VAN DER BORGHT	873

Communautariseren, regionaliseren of federaliseren? Waarheen met de bevoegdheid over de gezondheidszorg in de aangekondigde zevende staatshervorming?	
Freek LOUCKX.....	885
Wie arbeidsrecht doceert, wil codificeren	
Daniël CUYPERS.....	897
<i>Voorintekenlijst</i>	911

CURRICULUM VITAE

I. PERSONALIA

- Geboren te Antwerpen op 27 juni 1956
- Gehuwd met mevr. Linda Van der Maat
- Vader van drie kinderen en grootvader van zes kleinkinderen
- Licentiaat in de rechten, Universitaire Instelling Antwerpen (nu Universiteit Antwerpen) 1979, grote onderscheiding
- Bijzonder licentiaat sociaal recht, Vrije Universiteit Brussel 1981, grote onderscheiding
- Doctor in de rechten, Universitaire Instelling Antwerpen – thans Universiteit Antwerpen – 1986, proefschrift: “Civielrechtelijke beëindigingswijzen van de arbeidsovereenkomst: nietigheid, ontbinding en overmacht”, grootste onderscheiding

II. BEROEPSLOOPBAAN

A. BELANGRIJKSTE FUNCTIES

- Assistent sociaal recht aan de UIA van 1979 tot 1986
- Advocaat aan de Balie te Antwerpen van 1986 tot 2001, kantoor wijlen Stafhouder Jos Van Goethem
- Deeltijds docent aan de Universiteit Antwerpen van 1987 tot 2001
- Deeltijds hoofddocent aan de Rechtsfaculteit van de Universiteit Maastricht van 1998 tot 2019
- Voltijds gewoon hoogleraar aan de Faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel sedert 2001, eerst in de hoedanigheid van hoofddocent, dan als hoogleraar en vervolgens als gewoon hoogleraar
- Decaan van de Faculteit Recht en Criminologie van de Vrije Universiteit Brussel van 2014 tot 2018

B. MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

- Belgisch lid van het European Labour Law Network sinds 2005
- Lid van de Adviescommissie voor de benoemingen voor de advocaten bij het Hof van Cassatie van 2016 tot 2020

- Lid van de Adviescommissie voor de benoemingen voor de advocaten bij het Hof van Cassatie van 2021
- Hoofdredacteur van het *Rechtskundig Weekblad* sinds september 2021
- Lid van de redactie van het *Rechtskundig Weekblad*
- Lid van de redactie van het *Tijdschrift voor Privaatrecht*
- Lid van de redactie van het *Tijdschrift voor Onderwijsrecht en Onderwijsbeleid*
- Lid van de redactie van het *Tijdschrift voor Sociaal Recht*
- Plaatsvervangend rechter in de Arbeidsrechtbank te Antwerpen van 1998 tot 2015
- Plaatsvervangend raadsheer in het Hof van Beroep te Antwerpen sinds 2015
- Gewezen lid als opvolger van het Nederlandstalig college van de Hoge Raad voor Justitie
- Voorzitter van de kamer van beroep voor het personeel van het gesubsidieerd officieel onderwijs
- Plaatsvervangend voorzitter van de kamer van beroep voor het gesubsidieerd vrij onderwijs
- Voorzitter van de kamer voor het gesubsidieerd officieel onderwijs van het college van beroep
- Plaatsvervangend voorzitter van de kamer voor het gesubsidieerd vrij onderwijs van het college van beroep
- Plaatsvervangend voorzitter van de kamer voor het gemeenschapsonderwijs van het college van beroep

C. CHRONOLOGISCH OVERZICHT VAN BELANGRIJKSTE PUBLICATIES

1. Boeken

- P. HUMBLET, W. RAUWS en R. JANVIER, *Synopsis van het Belgische arbeidsrecht – Collectief arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 146 p.
- W. RAUWS, *Synopsis van het Belgische arbeidsrecht – Individueel arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2020, 312 p.
- W. RAUWS, P. HUMBLET, R. JANVIER en M. RIGAUX, *Synopsis van het Belgisch arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 410 p.
- W. RAUWS en P. HUMBLET, *Synopsis van het Belgisch arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2012, 500 p.
- W. RAUWS, L. LENAERTS en J. NIETVELT, *Voorstel van Nieuwe Arbeidsovereenkomstenwet (NAOW) in Tegenspraak Cahiers*, Brugge, die Keure, 2011, 334 p.
- W. RAUWS, M. DRIESSEN, F. GRAPPERHAUS, N. GUNDT en S. KLOSSE, *Het arbeidsrecht in 50 uitspraken*, Deventer, Kluwer, 2010, 333 p.
- M. RIGAUX en W. RAUWS, *Actuele problemen van het arbeidsrecht 8. Actualia van het ontslagrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2010, 857 p.

- P. HUMBLET, M. RIGAUX, R. JANVIER en W. RAUWS, *Synopsis van het Belgische arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 496 p.
- P. HUMBLET, R. JANVIER en W. RAUWS, *Synopsis van het Belgisch arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2006, 426 p.
- P. HUMBLET, M. RIGAUX, R. JANVIER en W. RAUWS, *Synopsis van het Belgisch arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2002, 452 p.
- P. HUMBLET, M. RIGAUX, R. JANVIER en W. RAUWS, *Synopsis van het Belgisch arbeidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 1999, 428 p.
- P. HUMBLET, R. JANVIER en W. RAUWS, *Collectief arbeidsrecht*, Diegem, Ced.Samsom, 1996, 159 p.
- P. HUMBLET, R. JANVIER, W. RAUWS en M. RIGAUX, *Algemene beginselen van het Belgisch arbeidsrecht – 1. Collectief arbeidsrecht*, Antwerpen, Kluwer, 1993, 156 p.
- P. HUMBLET, R. JANVIER, W. RAUWS en M. RIGAUX, *Algemene beginselen van het Belgisch arbeidsrecht – 2. Arbeidsovereenkomstenrecht*, Antwerpen, Kluwer, 1993, 273 p.
- W. RAUWS, *Civielrechtelijke beëindigingswijzen van de arbeidsovereenkomst: nietigheid, ontbinding en overmacht*, Antwerpen, Kluwer, 1987, 874 p.

2. Tijdschriftartikelen en bijdragen in boeken

- W. RAUWS, “Wetsontduiking in het arbeidsrecht”, *RW* 2021-22, 113-134.
- W. RAUWS, “Atypical Employment Relationships: Belgium” in B. WAAS en G. HEERMA VAN VOSS (eds.), *Restatement of Labour Law in Europe, Vol. II, Atypical Employment Relationships*, Oxford, Hart Publishing, 2020, 23-47.
- W. RAUWS, “Anderlecht, het Grondwettelijk Hof en het ontslagrecht”, *TPR* 2019, 9-20.
- K. NEVENS, W. RAUWS en G. VAN LIMBERGHEN, “Werkstraf en welzijn (op het werk)” in M. DE KOSTER, T. BAUWENS, J. CHRISTIAENS en K. DE KOSTER (eds.), *Criminologie in beweging: Liber amicorum Els Enhus*, Brussel, VUBPress, 167-176.
- E. TIMBERMONT en W. RAUWS, “Individual labour law reforms in Belgium and the role of certain socio-economic factors” in T. DAVULIS (ed.), *Labour law reforms in eastern and western Europe*, Brussels, P.I.E.-Peter Lang, 2017, 199-216.
- W. RAUWS, “The Concept of ‘Employee’: The Position in Belgium” in B. WAAS en G. HEERMA VAN VOSS (eds.), *Restatement of Labour Law in Europe, Vol. I, The Concept of Employee*, Oxford, Hart Publishing, 2017, 23-44.
- W. RAUWS, “Toepassing van de Cao-Wet in het hoger onderwijs”, *TORB* 2016-17, 334-341.
- W. RAUWS, “Enige beschouwingen over de betekenis van grondrechten in het arbeidsrecht in het algemeen en van het recht op staking in het bijzonder” in P. HUMBLET (ed.), *Markante standpunten. Liber amicorum M. Rigaux*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 195-228.
- W. RAUWS, “Gegarandeerde dienstverlening en het stakingsrecht”, *RW* 2014-15, 1642.
- W. RAUWS, “LIMOSA-verplichting gewijzigd onder Europese druk” in G. VAN LIMBERGHEN (ed.), *Misbruik- en fraudebestrijding in het sociaal recht. Recente ontwikkelingen*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 209-244.
- W. RAUWS, “Het eenheidsstatuut arbeiders en bedienden”, *RW* 2013-14, 1154-1159.
- W. RAUWS, “De toekomst van het arbeidsovereenkomstenrecht” in B. DEBAENST (ed.), *Van status tot contract: De arbeidsovereenkomst in België vanuit rechtshistorisch perspectief*, Brugge, die Keure, 2013, 141-161.

- W. RAUWS, "Het bewijs in arbeidszaken", *TSR* 2013, 231-339.
- W. RAUWS en E. TIMBERMONT, "Arbeidsverhoudingen in de confessionele sfeer" in D. DE RUYSSCHER, P. DE HERT en M. DE METSENAERE (eds.), *Een leven van inzet: Liber amicorum Michel Magits*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2013, 267-296.
- W. RAUWS, "Strafbare deelneming in het sociaal strafrecht" in F. ROZIE (ed.), *Het strafrecht bedreven. Liber amicorum Alain De Nauw*, Brugge, die Keure, 2011, 697-711.
- W. RAUWS, "De bedrijfsbezetting" in P. COX (ed.), *Collectieve conflicten*, Mechelen, Kluwer, 2011, 285-322.
- W. RAUWS, "De ontwikkelingen van het ontslagrecht en het Hof van Cassatie: enige beschouwingen", *RW* 2011-12, 93-101.
- W. RAUWS, "La réconciliation, la conciliation et l'arbitrage lors des conflits collectifs entre salariés et employeur aux Pays-Bas" in M. RIGAUX en P. HUMBLET (eds.), *Conciliation, médiation et arbitrage. Vers une régulation européenne des modes alternatifs de règlement des conflits collectifs du travail*, Brussel, Bruylant, 2011, 167-180.
- W. RAUWS en S. KLOSSE, "Arbeidsrechtelijke aspecten van grensoverschrijdend werken" in H. VERSCHUEREN (ed.), *Werken over de grens België-Nederland. Sociaal- en fiscaalrechtelijke grensconflicten*, Brussel, Intersentia, 2011, 59-114.
- W. RAUWS, "Arbeidsrecht en burgerlijk recht: een stevig huwelijk, een turbulente lat-relatie of scheiding?", *TPR* 2011, 173-180.
- R. VERSTEGEN, D. CUYPERS, W. RAUWS en G. LAUWERS, "Collectief overleg in het onderwijs", *TORB* 2011-12, 117-151.
- W. RAUWS en A. LIEVENS, "Verjaring van de terugvordering van kinderbijslag en het Handvest van de sociaal verzekerde", *RW* 2010-11, 59-60.
- W. RAUWS, "De opzegging in het Belgische arbeidsovereenkomstenrecht" in M. RIGAUX en W. RAUWS (eds.), *Actuele problemen van het arbeidsrecht 8. Actualia van het ontslagrecht*, Antwerpen, Intersentia, 33-75.
- W. RAUWS, "Dood van de werkgever" in M. RIGAUX en W. RAUWS (eds.), *Actuele problemen van het arbeidsrecht 8. Actualia van het ontslagrecht*, Antwerpen, Intersentia, 359-366.
- W. RAUWS, "Sociaalrechtelijke misdrijven en hun strafbaarstelling" in G. VAN LIMBERGHEN (ed.), *Sociaal handhavingsrecht*, Antwerpen, Maklu, 2010, 15-86.
- W. RAUWS, "Kenterende cassatierechtspraak: de overeenkomst ten vroegste op het ogenblik van de opzegging van de arbeidsovereenkomst van hogere bedienden", *RW* 2010-11, 1343-1345.
- W. RAUWS en N. GUNDT, "De wijziging van arbeidsovereenkomsten volgens Frans, Belgisch en Nederlands recht", *TSR* 2010, 205-263.
- W. RAUWS, "Enige opmerkingen over de collectieve arbeidsverhoudingen in het onderwijs" in R. JANVIER, Y. JORENS en A. VAN REGENMORTEL (eds.), *Sociaal werk(t). Ereboek Josse Van Steenberge*, Brugge, die Keure, 2010, 273-285.
- W. RAUWS, "Strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor de arbeidsveiligheid in de havens", *RW* 2010-11, 1060-1062.
- W. RAUWS, "De betekenis van de nationale luchthaven voor de rechtstreekse werking van art. 23 van de Grondwet in het annulatieberoep van de Raad van State", *RW* 2009-10, 959-961.
- W. RAUWS, "Geslachtsonderscheid en discriminatie: een juridische verkenning" in M. DE METSENAERE (ed.), *In haar recht. Vrouwe Justitia feministisch bekeken*, Brussel, 2009, 49-84, 36 p.

- W. RAUWS, "Het gevaar van de exegese in het arbeidsrecht: het voorbeeld van artikel 63 van de Arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978" in M. FAURE en W. RAUWS (eds.), *Recente ontwikkelingen in het arbeids-, economisch, straf- en familierecht. Huldeboek voor mr. Jos van Goethem*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 11-32.
- W. RAUWS, "Enige aspecten van de arbeidsveiligheid in de havens" in F. HENDRICKX (ed.), *Arbeidsrecht tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber Amicorum Prof. dr. O. Vanachter*, Antwerpen, Intersentia, 2009, 271-284.
- W. RAUWS, "De nietigheid van de opzegging, het ontslag en de afstand van het recht het ontslag in te roepen: een vertrouwd geluid van het Hof van Cassatie", *RW* 2008-09, 186-189.
- W. RAUWS, "De antidiscriminatiewetgeving in de praktijk van het collectief ontslag", *RW* 2008-09, 1652-1654.
- W. RAUWS, "De ontbinding van de arbeidsovereenkomst wegens gewichtige redenen krachtens artikel 7:685 van het Nederlandse BW voor de Belgische rechter", *Tijdschrift@ipr.be* 2008, 79-86.
- W. RAUWS, "Dura lex, sed lex. Is het lezen van Antigone van Sophocles nuttig voor juristen?" in K. LEMMENS (ed.), *Recht en literatuur*, Brugge, die Keure, 2007, 215-227.
- W. RAUWS, "De verjaring in het arbeidsrecht" in CENTRUM VOOR BEROEPSVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *De Verjaring*, Antwerpen, Intersentia, 2007, 1-31.
- W. RAUWS, "Wetsontduiking en de subjectieve wil een dwingende wetsbepaling te omzeilen", *RW* 2007-08, 486-487.
- W. RAUWS, "Bruggepensioneerde (en oudere werkloze): blijf in België", *RW* 2007-08, 1551.
- W. RAUWS, "Staatlozen, leefloon en wettig verblijf", *RW* 2007-08, 372.
- W. RAUWS, "De recente rechtspraak van het Hof van Cassatie in het socialezekerheidsrecht" in A. VAN REGENMORTEL (ed.), *Actuele problemen van het socialezekerheidsrecht*, Brugge, die Keure, 2007, 95-182.
- W. RAUWS, "Variaties op het loonbegrip in de jaarlijkse vakantiewetgeving volgens het Hof van Cassatie", *RW* 2007-08, 273-275.
- W. RAUWS, "De sociale verantwoordelijkheid van de ondernemingen: een juridische analyse", *TSR* 2007, 199-216.
- W. RAUWS, "De immuniteitsregeling bij professionele arbeidsongeschiktheid en terbeschikkingstelling van werknemers", *RW* 2007-08, 54-55.
- W. RAUWS, "Het tijdstip van het ontslag in geval van de belangrijke eenzijdige wijziging van een essentieel bestanddeel van de arbeidsovereenkomst", *RW* 2007-08, 1673-1676.
- K. NEVENS en W. RAUWS, "Recente rechtspraak van het Hof van Cassatie in het sociale zekerheidsrecht: beleid of (correcte) wetsinterpretatie?" in A. VAN REGENMORTEL (ed.), *Actuele problemen van het sociale zekerheidsrecht*, Brugge, die Keure, 2007, 95-182.
- W. RAUWS, "Wil en vertrouwen in het ontslagrecht", *TPR* 2007, 1993-2037.
- W. RAUWS, "Enige collectiefrechtelijke problemen bij herstructurering van ondernemingen" in J. PEETERS, W. RAUWS, C. BAYART en I. BOSMANS (eds.), *Herstructurering doorheen het (arbeids)recht*, Antwerpen, Intersentia, 2007, 143-180.
- W. RAUWS, "De geldigheid van de collectieve arbeidsovereenkomst" in G. COX, M. RIGAUX en H. BOCKSTEINS (eds.), *Collectiefonderhandelen*, Mechelen, Kluwer, 2006, 127-149.
- W. RAUWS, "De kwalificatie van de (arbeids)overeenkomst", *JTT* 2006-07, 93-101.
- W. RAUWS, "Discriminatie in het onderwijs", *RW* 2006-07, 310-322.
- W. RAUWS, "Loonbetaling bij ziekte. Een comparatieve kanttekening over het Belgische en Nederlands recht" in S. KLOSSE (ed.), *Arbeid en gezondheid. Schipperen tussen*

- verantwoordelijkheid en bescherming*, Maastricht, Universitaire Pers Maastricht, 2006, 289-298.
- W. RAUWS, "Aansprakelijkheids- en tuchtregeling voor contractuelen bij de overheid" in M. DE VOS, I. PLETS, I. DE WILDE, R. JANVIER en S. MARTENS (eds.), *Contractuele tewerkstelling in de overheid*, Mechelen, die Keure, 2005, 129-168.
- W. RAUWS, "Enige beschouwingen over de bedongen arbeid in Nederlands-Belgisch perspectief" in A. VAN OEVELEN (ed.), *De bedongen arbeid. Notie en relatie tot de goede trouw en goed werkgeverschap*, Antwerpen, Intersentia, 2005, 71-78.
- W. RAUWS, "Loon is (slechts) een (gekwalficeerde) geldschuld" in D. SIMOENS en J. VAN LANGENDONCK (eds.), *Sociale zekerheden in vraagvorm. Liber Amicorum Jef Van Langendonck*, Antwerpen, Intersentia, 2005, 361-371.
- W. RAUWS, "Omtrent de betekenis van de Arbeidsovereenkomstenwet voor het personeel van de vrije universiteiten" in R. VERSTEGEN (ed.), *Ad amicissimum amici scripsimus. Vriendenboek Raf Verstegen*, Brugge, die Keure, 2004, 245-248.
- W. RAUWS, "Leeffloonwet op de rooster van de Liga van de Mensenrechten", *RW* 2004-05, 1099-1100.
- W. RAUWS, "De bevoegdheid van de arbeidsgerechten in Nederland" in G. LEVAL en J. HUBIN (eds.), *Espace judiciaire et social européen*, Brussel, Larcier, 2003, 237-254.
- W. RAUWS, "Werk maken van arbeidsongeschiktheid: 'risque professionnel' of 'risque social'?" in S. KLOSSE (eds.), *Einde van het aansprakelijkheidsrecht?*, Den Haag, Boom Juridische Uitgever, 2003, 149-178.
- W. RAUWS, "De indexerings van de hulp van derden in de arbeidsongevallenwetgeving", *RW* 2003-04, 260-263.
- W. RAUWS, "Actualia inzake verjaring van het arbeidsrecht", *RW* 2002-03, 361-376.
- W. RAUWS, "Enige actualia inzake de verjaring in het arbeidsrecht" in CENTRUM VOOR BEROEPSVOLMAKING IN DE RECHTEN (ed.), *Jaarboek 2001-2002*, Antwerpen, Maklu, 2002, 297-329.
- W. RAUWS, "Contract versus statuut. De kwalificatie van de arbeidsrelatie in het gesubsidieerd vrij onderwijs als arbeidsovereenkomst", *TORB* 2001-02, 366-371.
- W. RAUWS, "Nogmaals het faillissement en de ontslagbescherming van personeelsafgevaardigden", *RW* 2001-02, 486-487.
- W. RAUWS, "De Nederlandse billijke vergoeding ingevolge ontbinding wegens verandering van omstandigheden, in het raam van de Belgische werkloosheidsverzekering", *RW* 2001-02, 733-735.
- W. RAUWS, "Een vergelijking van het Belgische en Nederlandse ontslagrecht (deel 1)", *Nederlands Tijdschrift Sociaal Recht* 2001, 4-22.
- W. RAUWS, "Een vergelijking van het Belgische en Nederlandse ontslagrecht (deel 2)", *Nederlands Tijdschrift Sociaal Recht* 2001, 279-290.
- W. RAUWS, "Enige knelpunten van het ontslagrecht" in M. RIGAUX, P. HUMBLET en D. DE MEULEMEESTER (eds.), *Actuele problemen van het arbeidsrecht 6*, Antwerpen, Intersentia, 2001, 543-597.
- W. RAUWS, "Financiering van schade veroorzaakt door arbeidsongevallen en (nieuwe) beroepsziekten: België als wenkend voorbeeld?" in M. FAURE en T. HARTLIEF (eds.), *Schade door arbeidsongevallen en nieuwe beroepsziekten*, Den Haag, Boom juridische uitgevers, 2001, 109-129.

- W. RAUWS, "Statuut van de preventieadviseur: een toetsing aan het gelijkheids- en non discriminatiebeginsel" in V. DE SAEDELEER (ed.), *Het statuut van de preventieadviseurs in interne en externe diensten*, Antwerpen, Intersentia, 2001, 41-58.
- W. RAUWS, "De werkgever die bewust onjuiste informatie verstrekt aan de RDA", *Nederlands Tijdschrift Sociaal Recht* 2001, 145-147.
- W. RAUWS, "Enige aspecten van de opzegging in het gemene en in het maritieme ontslagrecht" in *Liber Amicorum Hubert Libert*, Antwerpen, Maklu, 1999, 245-269.
- W. RAUWS, "Enkele beschouwingen over de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars" in *Liber Amicorum Jozef Van den Heuvel*, Mechelen, Kluwer, 1999, 345-370.
- W. RAUWS, "Arbeids(weg)ongeval en zelfmoord", *RW* 1999-2000, 97-98.
- W. RAUWS, "Vrije universiteiten: vastheid van de dienstbetrekking en het recht op een bijkomende civielrechtelijke vergoeding", *RW* 1998-99, 780-783.
- W. RAUWS, "Personeelsleden in vrije onderwijsinstellingen en de bevoegde rechter", *RW* 1998-99, 88.
- W. RAUWS, "Sociaalrechtelijke misdrijven en hun strafbaarstelling" in G. VAN LIMBERGHEN (ed.), *Sociaal Strafrecht*, Antwerpen, Maklu, 1998, 15-93.
- W. RAUWS, "De rechtspositie van het personeel van het vrije onderwijs in beweging" in *Cahiers onderwijsrecht en onderwijsbeleid, Actuele vraagstukken van onderwijsrecht*, Mechelen, Kluwer, 1997, 93-113.
- W. RAUWS, "Zijn de personeelsleden van een vrije hogeschool werknemers of ambtenaren?", *TORB* 1997-98, 129-131.
- W. RAUWS, "Wijziging van het inkomen van de gehandicapte en de administratieve beslissing", *RW* 1995-96, 822-823.
- W. RAUWS, "Niet de ver-van-mijn-bed-show: sociale grondrechten en de praktijk" in R. BLANPAIN, W. VAN EECKHOUTTE en M. RIGAUX (eds.), *Sociaal Recht: Niets dan uitdagingen (arbeidsrecht, sociale-zekerheidsrecht en welzijnsrecht)*, *Postuniversitaire lessencyclus W. Delva*, Gent, Mys & Breesch, 1996, 793-843.
- W. RAUWS, "Tewerkstelling van buitenlandse werknemers" in F. PENNING (ed.), *Reeks Vereniging voor Arbeidsrecht*, Deventer, Kluwer, 1996, 47-90.
- W. RAUWS, "Socialezekerheidsbevoegdheden van de Gemeenschappen en Gewesten: defederaliseren of federaliseren?" in A. VAN REGENMORTEL (ed.), *Actuele problemen van het sociale zekerheidsrecht*, Brugge, die Keure, 1995, 259-289.
- W. RAUWS, "Lopend loon en oudejaarspremie: een beslissing op wankele gronden", *RW* 1994-95, 1164-1166.
- W. RAUWS, "Uitspraak en uitvoering van de rechterlijke beslissing bij arbeidsrechtelijke geschillen" in G. VAN LIMBERGHEN (ed.), *Sociaal Procesrecht*, Antwerpen, Maklu, 1995, 227-264.
- W. RAUWS, "Beëindiging van de arbeidsovereenkomst met onderlinge toestemming" in B. MERGITS (ed.), *Aanwerven, Tewerkstellen en Ontslaan*, Mechelen, Kluwer, 1994, losbl.
- W. RAUWS, "De juridische aard van de collectieve arbeidsovereenkomst" in M. RIGAUX (ed.), *CAO-recht*, Mechelen, Kluwer, 1994, losbl.
- W. RAUWS, "Interpretatie van de collectieve arbeidsovereenkomsten" in M. RIGAUX (ed.), *CAO-recht*, Mechelen, Kluwer, 1994, losbl.

- W. RAUWS, "Sociaalrechtelijke implicaties van de onderneming in moeilijkheden" in VLAAMS PLEITGENOOTSCHAP (ed.), *Schuldeisers en ondernemingen in moeilijkheden*, Kalmthout, Biblo, 1994, 143-185.
- W. RAUWS, "De rechtspositie van het personeel van het vrij gesubsidieerd onderwijs" in M. RIGAUX (ed.), *Actuele problemen van het arbeidsrecht 4*, Antwerpen, Maklu, 1993, 347-403.
- W. RAUWS, "Enige beschouwingen nopens de rechtspositie van het personeel van het gesubsidieerd vrij onderwijs", *TORB* 1992-93, 147-150.
- W. RAUWS, "Het niet-uitdrukkelijk ontslag", *Soc.Kron.* 1992, 45-47.
- W. RAUWS, "De subrogatoire vordering van de arbeidsongevallenverzekering bij gedeeltelijke aansprakelijkheid van een derde: een ommezwaai in het 'Betonarrest'", *R.Cass.* 1992, 9-11.
- W. RAUWS, "De beëindiging van de arbeidsovereenkomst met onderlinge toestemming" in R. BLANPAIN (ed.), *Arbeidsrecht*, Brugge, die Keure, 1992, losbl.
- W. RAUWS, "De binding van de normatieve bepaling van CAO's" in M. RIGAUX (ed.), *Actuele problemen van het arbeidsrecht 3*, Antwerpen, Kluwer, 1990, 31-57.
- W. RAUWS, "De goede trouw in het arbeidsovereenkomstenrecht: een kwestie van marginale toetsing" in VLAAMSE JURISTENVERENIGING (ed.), *Goede trouw. Redelijkheid en billijkheid in het privaatrecht*, Gent, Story-Scientia, 1990, 484-489.
- W. RAUWS, "De dringende reden: fout of geen fout?", *RW* 1989-90, 1314-1317.
- W. RAUWS en B. HUBEAU, "De toepassing van de leer van het rechtsmisbruik in het huurrecht – Deel 2", *TBBR* 1988, 31-53.
- W. RAUWS en B. HUBEAU, "De toepassing van de leer van het rechtsmisbruik in het huurrecht – Deel 1", *TBBR* 1987, 113-129.
- W. RAUWS, "De materiële bevoegdheid tot uitdrijving in geval van bedrijfsbezetting", *RW* 1987-88, 137-145.
- W. RAUWS, "Langdurige blootstelling aan risico's, letsel, plotselinge gebeurtenis en arbeidsongevallen", *Soc.Kron.* 1987, 105-110.
- W. RAUWS, *Civielrechtelijke beëindigingswijzen van de arbeidsovereenkomst: nietigheid, ontbinding en overmacht*, Antwerpen, Kluwer, 1987, 874 p.
- W. RAUWS, "De nietigheid in het arbeidsovereenkomstenrecht" in M. RIGAUX (ed.), *Actuele problemen van het arbeidsrecht 2*, Antwerpen, Kluwer, 1987, 393-436.
- W. RAUWS, "Jura novi curia", *RW* 1985-86, 900-903.
- W. RAUWS, "Het ambtshalve aanvullen van de rechtsgrond en de autonomie van de partijen", *RW* 1985-86, 2215-2224.
- W. RAUWS, "Misbruik van contractuele rechten: het cassatiearrest van 19 september 1983", *TBH* 1984, 244-265.
- W. RAUWS, "Behoort het rechtsmisbruik in overeenkomsten, inzonderheid bij ontslag van bedienden, tot de rechtsgeschiedenis?", *RW* 1983-84, 279-292.
- W. RAUWS, "Aansprakelijkheid voor de veiligheid van verzorgingsinstellingen", *VL.T.Gez.* 1983, 221-242.
- W. RAUWS, "De kwalificatie en de draagwijdte van het uitdrukkelijk ontbindend beding wegens wanprestatie in een individuele arbeidsverhouding", *RW* 1981-82, 2455-2472.

- W. RAUWS, “Overzicht referaat: De Comité V.G.V-wet: beschermd statuut van de werknemersafgevaardigden” in M. RIGAUX en J. BEECKMANS (eds.), *Werknemersinspraak in veiligheidsbeleid*, Antwerpen, Kluwer, 1982, 111-146.
- W. RAUWS en H. SCHYVENS, “De bescherming van werknemersgrondrechten binnen de individuele arbeidsverhouding” in K. RIMANQUE (ed.), *De toepasselijkheid van de grondrechten in private verhoudingen*, Antwerpen, Kluwer, 1982, 147-242.

